

bens, in cuius extremitate accensa fax, & alia super aliam, ita ut faces essent invicem inserte, & superimposita inciperet ardere, quò desinebat inferior: in sinistra verò cornucopiam habebat floribus fructibusque refertam, tanquam effecta Constantiæ: quæ quidem induta erat habitu Virtutis specioso candore. Hemelar. in Numism. Tabul. 5.

Imagines.

Cum Pietate & Fortuna.

Triumphus M. Attilij Reguli.

Pales.

Statua Thaleti.

Ejus disputatio.

Comites habuit Pietatem & Fortunam. Ibid. Interdum pingebatur sedens habitu Vestæ, quæ inter Deas sola sedebat. Idem, Tabul. 6. Interdum ornatu Minervæ columnæ superpositæ. Nonnius, in Goltz. Græc. Tabul. 34.

11 Eodem die triumphus M. Attilij Reguli de Salentinis, Ann. V. C. 486. Goltz. Fast. pag. 83. Bellum iniustum, sed ex illo triumphus Cofs. M. Attilio Regulo & L. Julio Libone Cofs. Salentinis indictum est bellum. Prætextus fuit, quòd recepissent Pyrrhum, & socios infestassent: causa verò ut Romani Brundisio potirentur; unde facilis in Illyricum & Græciam trajectus. Pastoritia Pales ex hoc bello templum sibi votum, Attilius victor sibi triumphum retulit. Briet. Ann. 487. Libonis triumphus postero die Attilij secutus est.

12 Statua Athenis erecta Thaleti, primo septem sapientium, ob victoriam ex Niloxeno, coram Amali Ægypti Rege. K. G. Multa de illis refert Plutarch. in Sympo. sed graphycè Thaletis certamen. Amalis iussit dicere in disputatione, Quid antiquissimum esset? Quid pulcherrimum? Quid optimum? Quid sapientissimum? Quid communissimum, quid utilissimum & nocentissimum? Quid valentissimum, quid facillimum? Niloxenus ergo insit (subdit Plutarch.) Quid antiquissimum? Tempus. Quid maximum? Mundus. Quid sapientissimum? Veritas. Quid pulcherrimum? Lux. Quid communissimum? Mors. Quid utilissimum? Deus. Quid nocentissimum? Daemon. Quid valentissimum? Fortuna. Quid facillimum? Suave (id est, Mulier) & tacit. Amasis rogavit Thaletem, num his solarionibus acquievisset? Impugnavit, & post refutationem, dixit: Quid antiquissimum? Deus. Quid maximum? Locus. Quid pulcherrimum? Mundus. Quid sapientissimum? Tempus. Quid communissimum? Spes. Quid utilissimum? Virtus. Quid nocentissimum? Vitium. Quid fortissimum? Neccitas. Quid facillimum? Quod naturale. Hæc expedire Regibus Niloxene conveniebat.

13 Delphis Brennus Dux Gallorum Senonum (alius est hic Brennus ab illo qui ingressus Romam, retrò annis 114. expulsius est à Dictatore Camillo, ut dicemus, 19.

Februar. n. 12.) qui cum centum quadraginta millibus peditum, quindecim equitum, vastatâ Macedonia, abiit spoliatum templum Delphicum, sæpe inculcans, Deos locupletes hominibus beneficos esse oportere. Fa-num invadit: à quo faxis, telis & sagittis à civibus repulsus, à Dijs terremoto, tempestate, fulminibus, penè suos perdidit: & ipse lethaliter faucius præ dolore vulnereum tibi mortem conscivit; ante cuius articulum elegit in Ducem Cichorium, cui præcepit, cunctos Gallos vulneratos aut languentes jugulare; & victimis viginti millium, fugiens à Delphis, ab obvijs populis cum decem millibus armatorum, ex quibus nec unus remanuit, trucidatus est. Pausan. cap. 340. & Justin. in Histor. lib. 24. Nonnullis placuit, magnam armatorum partem interiisse; sed alij declinantibus in Phrygiam (ab illis dictam Gallatiam) Cichorium cum pretiosis ac divitibus spolijs, & exercitus reliquijs in patriam recessisse, venisseque Gallia Tolosam, quò peste vexati, ex oraculo quicquid auri argentique surripuerant, in salutem projecerunt; dictumque aurum Tolosanum, quod è lacu Tolosæ eduxit in propriam perniciem Q. Servilius Cæpio, uti præmissimus, die 23. n. 7. reiertque Justin. Histor. lib. 32. Testofagi Galli (inquit) cum in antiquam patriam Tolosam venissent, comprehensaque pestifera lue essent; non prius sanitatem recuperare, quàm aruspicum responsis moniti, aurum argentumque bellis, sacrilegiisque questum, in Tolosensem lacum mergerent. Quod omne magno post tempore Cæpio Romanus Consul abstulit. Fuere autem argenti pondus centum decem millia; auri pondus quinque decies centum millia. Quod sacrilegium causa excidij Cæpioni, exercituique ejus postea fuit. Cymbrici belli tumultus, velut ultor sacra pecunia, insecutus est.

14 Jam enim Brennus cum suis ab Atheniensibus victus fuerat ad Thermopylas, juvantibus Ætolis, qui ex manubijs cæsorum hostium pulcherrimam statuam Apollini dedicarunt. Nonnius in Goltz. Græc. Tabul. 6. & 9. At, ut ait Rhodigin. 18. cap. 21. Cateri pro religionibus suis bella suscipiunt; Galli contra omnium religiones: quinimò & cum Dijs immortalibus bella gessere, quando celebre in terris, ut tunc reserant, impetu hostili Delphicum Oraculum invadere sunt ausi. Brennus itaque lecta ex omni exercitu peditum sexaginta quinque millia, duxit in Delphon, militibus in certamen excitans ob prædæ copiam, quin vires frangeret nix, quæ terram ubertim operuerat.

Brennus adorj us ten plium Delphicum.

Aurum Tolosanum.

Brenni avia ritia.

Lustravit ergo planiora montis, Et ad acuedos suorum animos (subdit Justin. d.) prædæ ubertatem omnibus ostendebat, statuasque cum quadrigis, quarum ingens copia procul visebatur, solido auro fusas esse; plusque in pondere, quàm in specie habere prædæ, affirmabat.

15 Hac asseveratione incitati Galli, sed potiùs abundantiam mero faucij, sine respectu periculorum in pugnam (& suo iudicio victoriam) anixu toto ruebant. Contra Delphi pauci numero (insit Justin.) plus in Deo, quàm in viribus reponentes fiduciam, cum contemptu hostium resistebant; & scandentesque Gallos è summo montis vertice partim saxo, partim armis obruebant. In hoc certamine repente universorum templorum Antistites (simul & ipsi Vates) sparsis criminibus, cum insignibus atque infulis, pavidis recordesque in primam pugnam aciem procurunt: Advenisse Deum clamant, eumque se vidisse desilientem in templum per culminis aperta fastigia. Dum omnes opem Dei feliciter implorant, juvenem supra humanum modum insignis pulchritudinis, comitesque ei duas armatas virgines, ex propinquis duabus Diana Minervæque adibus, occurrisse: nec oculis tantum hæc se perspexisse: audisse etiam stridorem arcus, & strepitum armorum. Proinde ne cunctarentur, Dijs anseignanis, hostem cadere, & victoria Deorum socios se adungere. Quibus vocibus incensi, omnes certatim in prælium prosiliunt. Præsentiam Dei & ipsi statim sensere: nam & terræ motu portio montis abrupta Gallorum stravit exercitum, & confertissimè cunei non sine vulneribus dissipati ruebant.

Apollo cum alijs Dijs templum descendit.

XIIV

rodigia in propugnaculum.

Brennus cecidit.

Alia mira.

Insecuta deinde tempestas est, quæ grandine & frigore saucios ex vulneribus absumpsit: Dux ipse Brennus cum dolore vulnereum ferre non posset, pugione vitam finivit. Nec fugientibus fortuna commodior fuit: siquidem pavidis nulla sub tectis acta nox, nullus sine labore ac periculo dies, assidui imbres, gelu, nix concreta, & fames & lassitudo miseris infelicis belli reliquias obrivovunt: quo pacto evenit, ut nemo ex tanto exercitu, vel ad memoriam tanta claudis superesset.

16 Pausanias postquàm cap. 245. asseruit, ab Apolline apud Delphos Gallorum deletum exercitum; cap. 339. miris circumstantijs profert triumphum singularis articulo. Acerrimum frigus Gallos cum plurima nive vehementer afflixit: saxa præterea ingenia & montis crepidines è Parnasso avulsa in Barbaros corruerunt. Primâ luce Græci Delphis erumpentes locorum notitiâ freti, per médias nives ex arduis & præruptis anfractibus descendentes, de improvise Gallos à tergo adorsi, missilibus illos & sagittis impunè figebant. Fugientes ca-Tom. I. Ephem.

stra habuerunt, quo loco nox eos primùm oppressit. Ea nocte Panicus illis incessit error (idem Chartar. de Imagin. pag. 80.) captum est hoc pavore genere agmen exagitari in tempesta jam nocte: & pauci sanè ab initio, eo mentis errore conturbati; ut audire sibi viderentur sonitum pulsati equorum pedibus soli, & jam propè cernere insultantes hostes: non multo post ad omnes eadem pervenit insania. Arreptis igitur armis, & inter se facto agminis dissidio, vicissim & occidebant alij alios, & occidebantur; cum neque per tenebras & amenciam, patriam linguam intelligerent, neque vultus inter se nec scutorum signa possent agnoscere; sed contrarijs ordinibus urinque per caci erroris illius recordiam, Græci esse qui contra pugnare viderentur, & Græca esse arma, putarent; furorque hic divinitus immisus effudit, ut maxima Barbarorum multitudo mutuis vulneribus caderet. Non Panicum terrorem arbitratus est Justinus, sed ex echus geminatione, strepitu ac vociferatione contententium, fragore nubium & clangore tubarum, fuille percussos & novitate attonitos. Majestas Dei plus hic admirationis habet. Media saxi rupes (subdit) in formam theatri recessit: quamobrem & hominum clamor, & si quando accedit tubarum sonus, personantibus & respondentibus inter se rumpibus, multiplex audiri, ampliorque quàm editur, resonare solet: quæ res majorem majestatis terrorem ignaris, & admirationem stupentibus plerumque affert.

In Gallos Panicus terrorem.

Echo horribilis è Parnassi rupibus.

Spectra.

Albe Dec.

Umbra Heronum visa in aere.

Procomia.

17 Cicero 1. de Divination. inquit in articulum: Obiciuntur etiam sæpe formæ, quæ reapse nullæ sunt, speciem autem efferrunt, quod contigisse Brenno dicitur, ejusque Gallicis copijs, cum fano Apollinis Delphici nefarium bellum intulisset. Tunc enim ferunt ex Oraculo verba hæc fatam esse Pythiam: Ego providebo rem istam, & Albe virgines (nimium, Furia) ex quo factum, ut & viderentur virgines ferre arma contra, & nive Gallorum obruere exercitus. De hujusmodi spectris videtis Petron. Carm. 19. v. 138. Claudian. 1. in Rufin. v. 125. Virgil. 2. Æneid. v. 622. & 1. Georg. v. 477. Lazerd. hic n. 13. atque Delr. fusè in Senec. Oedip. v. 174. Commentar. 3. Cum Brennus Delphos oppugnaret (ait de Prodigijs, cap. 29.) tres heroes cataphracti in aere visi: ex Hyperboreis venire; à quibus Galli deleti. Eadem prodit Pausan. quò supr. sicut accidit in pugna Maratoniam adversus Darium Hystaspis; ut videbimus, 6. August.

18 Apud Lycios Procomia. Cael. Rhodigin. 29. cap. 20. Ea (inquit) videtur esse

celebritas quadam deponenda coma, in obsequium Regis; quo nomine oportere illos artondi. Nonnunquam quia summus ornatus; apud varias nationes magni habitum capillitium: immo apud Lacedamonios à Magistratibus per honorem concessum; ut ait Ennius, in *Republ. Lacon.* Plutarch. in *Lycurgo*, Philostr. in *Vit. Apollon.* 3. cap. 4. & Alexand. Neapol. 4. cap. 2. qui lib. 5. cap. 28. luxum Nationum erga comam refert. Lycij plus alijs de cæsarie gloriabantur, unde Adagium, *Lycia coma.* Gilbert. Cognat. *Centur.* 5. n. 30. Ita in huncine ornatum naturalem propensi, ac capillitij studiosi, ut multam quidem subire maluerint, quam comam præcidere. Contigit, regnante Mausolo, hyparchum nomine Condalum, Regi cupere cumulare divitias, & imprægnare astu ararium: & cum videret Lycios magnopere studere capillitio; invenit quo Regi posset congerere opes. Commentus est Regem petere comas subditorum mitti ad solemnitatem Proscumiorum: verum si redimere vellent, poterant numeratâ pecuniâ in sacrorum impensas: suæ enim curæ fore è Græcia capillitium afferri. Lycijs consilium placuit, & elegerunt (quo summam Condalus congestit, sive corrasit) privari pecuniâ, quam exornari comâ. Rhodigin. d. Illi conditionem admiserunt, ne turpiter tonderentur: modò repumicati duplum solvent, ut tondeantur, & sine coma appareat turpe pecus mutilum.

19 In Perside plausus totius aulae regiae ex gaudio Xerxis propter adventum Themistoclis in Persiam, & à Græcia fugam. Hic Athenienses (quamvis per illum nacti libertatem, dum astu & viribus à Græcia fugaverat Xerxem) ne in tyrannidem potentiam verteret, publico ostracismo in Argos miserunt exilem. At Lacedamonij validum illum hostem aliquando timentes, accusarunt apud Athenienses, magna (sicut fecerat Pausanias, de quo, 23. *Februar.* à n. 21.) adversus patriam moliri, sollicitatâ societate ac amicitia cum Rege Persarum, ut Græciam opprimeret. Ita prodicionis damnatus, hinc inde vagus, salvus pervenit Ephesum. *K. Græc.* & *Æmil.* Probus, quem sequitur Cornel. Nepos, in ejus *Vita.* Ibi Dodoneum per familiares consuluit Oraculum; cujus responsum: *Ad cognomen confugiendum Dei.* Id interpretans Themistocles, esse Regem, cui cum Jove Regis nomen erat commune; transit in Susas incognitus, quin vel Artabano, priusquam Regi, nomen exponeret. Regi sistitur, quis

esset declarat, Xerxes miratur: & quamquam aulici arbitrabantur à Regis Genio illuc adductum in cruciamen, vocantes serpentem versipellem; quievit bilis comota, eum videntes honoratum à Xerxe. *Qui* (ut refert in *Themistocle.* Plutarch.) seipsum apud amicos beatum predicabat, tanquam maximo fortune beneficio dignatum; comprecatus Arimanium (Persarum Numen) ut eum hostibus animum daret, quo optimos suorum ejicerent. Fertur sacrificasse Dijs, & inde statim ad pocula se contulisse, nocturne in medio somno, præ lætitiâ exclamasse: *Habeo Themistoclem Atheniensem.* Primâ luce convocatis amicis, Themistoclem ad illos introduxit: illique dixit: *Jam sibi ducenta talenta meruisse.* Cum enim ipse venerit; par esse, ut id præmium, quod fuisset ei qui adduceret; promissum; accipiat. Astipulatur Saliarius, *Ann. V. C. 287.* cum Brietio. Eximiè à Xerxe honoratus: ita ut suis ipse dixerit: *Perirem, ni periissem.* Petav. 1. p. *Rationar. lib. 3. cap. 6.*

Quam Xerxi acceptus adventus!

Eum maxime opere honorat.

DIES XXVI. JANUAR.

1 **G**Rad. 6. Solis in *Aquario.* Si fuerit in horoscopo, nati laboribus & ærumnis gravabuntur: nonnulli erunt nobiles athletæ. Firmic. Caput *Hydrae* oritur vesperè. Alsted. *Uranom. Fidicula*, juxta Ptolom. *occidere incipit.* Hyemat dies. De *Lyræ* constellatione, vid. *Isag. Septembr.* à num. 20. & *Octobr. num. 31.* de influxu in occasu *Jovian. Pontan. 3. Urania*, accinit:

VII. K.

*At si vergentem oceano, atque Atlanta præmentem
Falce Lyræ, sive ense minax percussit astrum;
Occidet infami leto, ac prætoria jussa
Expectans, tortusque diu, tractusque catenis
Cum gemitu vitam effundet.
Atque abit in tenuem cinerem, extinctaque favilla
Nil reliquum non forma quidem, non corporis umbra:
Tantum declivi præceps Lyræ sedit ab orbe.
Vir ligneo baculo ludens. Sphæar. Arab.*

Lyræ occasus.

Pontan.

2 Abneris adhuc nec deferberat ira pro objurgatione dignè vel indignè facta, uti pridie, n. 2. retulimus. Unde quæ cogitaverat, per nuncios fideles, infcio Isbofeth, perficere curavit, & reconciliationem exigens, hac peractâ, Davidi promittit dominatum super Israël universum à Dan, usque

Abner pro fœdere nuncios mittit Davidi.

condali astus.

Themistocles fugit Persidem.

que ad Bersabeë; id est, ab introitu Emath usque ad torrentem Besor: simulque petit fide regiâ commeatu securitatem, ut invifere, quod optabat summè, valeret. Fœdus extemplò amplexus est David; sed Abneris præsentiam renuit, ni prius adduceretur ad illum uxor Michol, quam injuriosè ab illo subtraxerat Saul; de quo 16. *Maij*, n. 3.

3 Judæi qui in Ægyptum ob Chaldaorum metum, Duce Johanan, transmigrarunt; nec malis quidem sapuerunt. Jam quasi pace partâ, corruerunt in Ægyptiorum idola, inolitâ malitiâ & antiquâ superstitione; estò moniti de illorum & idolorum excidio, ni resipiscerent; uti dicemus, 7. *Octobr.* n. 5. Exposuit coram Propheta, non ob aliam causam extra terram tot prodigijs ab Israëlitis possessam, duodecim tribus esse extorres, & ita frugi sese reciperent alienis ærumnis: aliâs gladius columbæ imminens accessurus; ut sæpe prædixerat. Hac in die, ut cogitat Reucl. ex *Jerem. 44.* à 1. Lunæ inter Ægyptios sacra occurrerunt, ad quæ magno studio properabant festivè plaudentes foeminae Hebrææ, in Phatures ad ostia Nili. Occurrit minax Jeremias, cui impudenter tam viri, quam universæ mulieres, quarum stabat multitudo grandis, responderunt: *Facientes faciemus omne verbum, quod egredietur ex ore nostro, ut sacrificemus Reginae cæli,* &c. *ibid.* à v. 15. Unde Sanctius hinc n. 13. meritò cogitat, illos hujusmodi voto se constrinxisse, vel dum cogitarunt proficisci Ægyptum, vel cum illuc pervenerunt. Liqueat ex v. 25. Idem Maluend. Dominus tunc per Vatem sacrum confirmat captivitatem, ita ut Rex Ægypti tradatur in manus Nabuchodonosor, sicut Sedecias traditus est. Jam odio Prophetam prosequerantur, & illos illius vitæ tædebat, quoniam offensus illorum flagitijs: quam quidem abstulerunt post quatuor menses; ut dicemus 1. *Maij* à n. 2.

Jeremias obiurgat Lunam adorantes.

Andronicus cecidit propter eadem Oniæ.

chrymis calidis pectoris nimis tyranni; cum recordaretur sobrietatis, modestiæ, virtutumque Oniæ, cui ob hæccine eximia charus. Magna profectò probitatis occisi commendatio; dum Oniæ virtutem colebat, qui virtutes oderat. Quare justitiæ instantiâ percitus, in vindictam criminis equè ductus, detractâ ab Andronico purpurâ, & indutum veste sordidâ per totam civitatem circumduci ignominiosè jussit, & in eodem loco, quo ceciderat Onias, dirisimè tolli. Equifimum namque supplicium, quod à judice iniquissimo factum. 2. *Mach. 4.* à 35. Sanctius hinc n. 23. Serar. in *Commentar. Petr. Comestor. in Esth. cap. 11.* Adrichom. *Ann. 3792.* Torniel. 3882. n. 4. & Petav. 1. p. *Rationar. lib. 4. cap. 9.*

5 Ductus sanè Andronicus in necem præfatus suggestionem atque donis Menelai, qui ad Sacerdotium, quod denuò optabat, in vero Pontifice obicem inveniebat: conforsque criminis & suavor, non fuit supplicij; quia patratâ cæde, quasi nesciret, Jerosolymam fugit; ut relatam, die 19. n. 6. Servabatur in acriorem mortem. 2. *Machab. 13.* à 3. Quantus in virtutibus fuerit Onias, constat ex zelo legis, sacrorum amore, certamineque continuo per triginta sex annos adversus improbos sui generis, atque muneris usque ad mortem. Post illam apparuit Judæ Machabæo, viventis præferens speciem, & decoris habitudinem. *Erat autem hujusmodi visus. Oniam, qui fuerat summus Sacerdos, virum bonum & benignum: verendum visu, modestum moribus, & eloquio decorum; & qui à puero in virtutibus exercitatus sit,* &c. *ibid. cap. 15.* à 12.

Menelaus servatur in graviorem interitum.

Quantus S. Onias!

6 Post insignem victoriam de Apollonio partam à Machabæo, quindecim retrò diebus (ut diximus, & signat Rauclin.) in qua virtus ejus effloruit, eodem tempore ostendentis (adinstar imaginis Jani) vultum juvenis & senis: hoc est manum militis & simul consilium Imperatoris: Seron quidam strategus exercitus Syriæ, gloriam exterminij Judæ populique sancti, quam cum vita & victoriâ amiserat Apollonius in obsequium Epiphani, sibi arrogare cupiens, conscripsit ingentes copias, quibus addit haud levem militum manum ex transgressoribus Israël; & progressus castrametatus est ad Betheron, in Tribu Ephraim (de quo Adrichom. n. 29.) Tunc jejunabat totus exercitus Machabæi, vel quia ex necessitate aut religionis causâ, vel quia institutum in actionem gratiarum pro obtentâ pridem victoriâ; vel obtinenda, laud infcio Macha-

Jejunat cum exercitu Machabæus, pro victoria de Apollonio.